

EXPUNERE DE MOTIVE

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

În România, Legea nr. 58 asupra cambiei și biletului la ordin a fost adoptată în anul 1934, fiind inspirată de Convenția de la Geneva din 1930 prin care a fost adoptată Legea uniformă pentru cambie și bilet la ordin.

De la data adoptării actului normativ și până în prezent, tehnologia aplicabilă în domeniul bancar și în domeniul plăților fără numerar a cunoscut progrese deosebite. Pentru a se asigura o modernizare a procesării cambiilor și biletelor la ordin, în mai 2008 a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 39/2008, aprobată prin Legea nr. 163/2009, pentru modificarea și completarea Legii nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin prin care s-a reglementat trunchierea (prezentarea electronică la plată a cambiei și biletului la ordin). Prin acest mecanism, s-a digitalizat etapa de prezentare la plată a instrumentelor de debit, prin transmiterea unei imagini în formă dematerializată prin rețeaua interbancară de comunicații securizată, fără să mai fie necesară transmiterea între bănci a instrumentului de debit pe suport hârtie. S-a asigurat astfel o soluție de procesare automată a instrumentelor de debit, astfel încât să se asigure reducerea ciclului de compensare și decontare, reducerea costurilor de procesare, asigurarea unui nivel ridicat al securității și furnizarea de servicii de plăți operative și eficiente pentru instituțiile de credit și pentru utilizatorii non-bancari.

În prezent, în cadrul mecanismului de trunchiere, primirea instrumentelor de debit de la client se face în continuare în original, pe baza instrumentului emis pe suport de hârtie, purtând semnătura olografă, în agențiile bancare, beneficiarii fiind nevoiți să prezinte fizic instrumentele de debit în agențiile bancare la care au conturile deschise. Acest lucru presupune un efort suplimentar și cheltuieli importante atât pentru beneficiari, cât și pentru instituțiile de credit, ținând cont, cu atât mai mult, de contextul pandemic actual și de necesitatea instituirii, inclusiv la nivel legislativ, a unor mecanisme care să protejeze, în mod adecvat, integritatea fizică și ocrotirea sănătății publice a cetățenilor.

Deși, în ultimii ani, utilizarea instrumentelor de debit a cunoscut o scădere, acestea prezintă în continuare interes, fiind folosite între partenerii comerciali mai mult cu rol de instrumente de garantare, prezentând și avantajul amânării la plată.

Instituțiile de credit trec printr-o puternică transformare care vizează creșterea eficienței, îmbunătățirea vitezei și acuratețea proceselor

operaționale, reducerea costurilor, precum și extinderea digitalizării spre servicii mai complexe.

Propunerea legislativă nu își propune să modifice aspecte fundamentale ale Legii nr. 58/1934, cu modificările ulterioare, ci doar să aducă legii actuale acele completări și modificări care să permită remiterea spre încasare a instrumentelor de debit de către posesor către banca sa și prin intermediul unui canal electronic securizat.

II. OBIECTUL DE REGLEMENTARE

A. Adaptarea articolelor de lege astfel încât să permită, pe lângă situația actuală a remiterii la încasare a instrumentului de către posesor către banca sa în original, pe suport hârtie, și remiterea spre încasare a imaginii instrumentelor de debit, transmisă prin intermediul unui canal electronic securizat, cu asigurarea unui nivel ridicat de securitate, în concordanță cu cele mai bune practici în domeniu – *digitalizare parțială (extinderea unui segment din cadrul procedurii de trunchiere până la nivelul posesorilor de instrumente)*

Remiterea spre încasare a imaginii instrumentelor de debit de către posesor către banca sa prin intermediul unui canal electronic securizat vine în contextul reglementării procesării electronice a cambii și biletelor la ordin utilizând trunchierea, introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 39/2008, aprobată prin Legea nr. 163/2009, pentru modificarea și completarea Legii nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin.

Propunerile de completare a legii au în vedere prezentarea la plată a imaginii instrumentelor de debit originale, printr-un canal electronic securizat, în conformitate cu standardele de securitate stabilite de autoritatea competentă și cu criteriile de eligibilitate stabilite în normele și politicile interne ale instituțiilor de credit. Imaginea cambiei originale ori a biletului la ordin original este definită în propunerea de act normativ ca reprezentând copia electronică a instrumentului de debit original, transmiterea de către beneficiar a imaginii instrumentului de debit în format electronic fiind necesar a fi realizată astfel încât să se asigure autenticitatea și integritatea acestuia, prin utilizarea oricăror procedee și standarde tehnice admise de lege.

B. Redefinirea, respectiv reformularea unor elemente obligatorii prevăzute pe instrumentul de debit, ținând cont de funcțiunile și modul de organizare actuale ale instituțiilor de credit

Propunerea legislativă propune introducerea, respectiv reformularea unor elemente obligatorii prevăzute pe instrumentul de debit, anume data scadenței, locul plății, denumirea aceluia căruia sau la ordinul căruia se face plata, semnătura olografă a trăgătorului ori a celui care acceptă la plată instrumentul de debit, respectiv a reprezentanților legali ori a împuterniciților acestora, codul trăgătorului și codul contului posesorului. Semnătura trăgătorului, respectiv semnătura trasului, au fost definite ca reprezentând semnătura olografă a persoanei fizice având calitatea de trăgător/tras sau, după caz, a împuternicitului acesteia, respectiv semnătura olografă a reprezentanților legali ori a împuterniciților persoanelor juridice care se obligă ori a reprezentanților legali sau a împuterniciților altor categorii de entități care utilizează astfel de instrumente.

De asemenea, ținând cont de faptul că plata instrumentelor de debit se realizează la nivelul instituției de credit, indiferent de locul unde se prezintă la plată, propunerea legislativă exclude din categoria elementelor de validitate a instrumentului de debit locul plății și locul emiterii, caz în care legea aplicabilă se va determina în raport cu locul de la sediul social al instituției trasului, în cazul cambiei, respectiv locul de la sediul social al instituției emitentului, în cazul biletului la ordin, iar competența teritorială a instanței de judecată se va stabili potrivit regulilor generale în materia competenței teritoriale a instanțelor de judecată.

Totodată, în vederea facilitării actului de justiție și a asigurării celerității, propunerea legislativă propune eliminarea competenței judecătorești de a întocmi protestele, dar și eliminarea competenței exclusive a președintelui judecătorești de soluționare a cererilor de anulare a titlului, în caz de pierdere, sustragere sau distrugere a instrumentului de debit, situație în care urmează a fi aplicabile dispozițiile legale generale de drept procesual.

C. Clarificarea rolului fiecăruia dintre participanți la procesul de plată a instrumentelor de debit în conformitate cu practicile actuale în materie de plăți și pe fondul dezvoltării comunicațiilor electronice în relațiile de plată

În propunerea de act normativ se stabilesc obligațiile instituțiilor de credit aplicabile atât în cazul transmiterii instrumentului de debit în original, purtând semnătură olografă, cât și în cazul transmiterii imaginii titlului original.

În acest sens se prevede că atunci când se prezintă la plată o cambie sau un bilet la ordin, acestea au obligația de a verifica dacă imaginea cambiei ori a biletului la ordin originale, în format electronic, respectă în formă și conținut prevederile legale și obligația de a garanta acuratețea și conformitatea informațiilor relevante pentru trunchiere transmise electronic cu datele din imaginea cambiei originale în format electronic,

precum și dacă circulația acestuia în mediul electronic respectă standardele de securitate.

D. Introducerea posibilității de retragere de la decontare a unui instrument de debit la solicitarea scrisă a beneficiarului

Propunerea legislativă prevede posibilitatea posesorului instrumentului de a solicita retragerea din circuitul bancar, în baza unei solicitări adresate instituției sale de credit, prin orice mijloace de comunicare agreeate, dacă nu a fost debitat contul clientului plătitor sau dacă nu a fost inițiat refuzul la plată pe contul acestuia, situație în care posesorul își asumă consecințele retragerii de la decontare iar instrumentul de debit nu va mai putea fi prezentat la plată.

E. Actualizarea terminologiei juridice, simplificarea și completarea articolelor în scopul clarificării înțelesului acestora

Propunerea legislativă își propune, pe de o parte să actualizeze terminologia juridică, în acord cu normele de tehnică legislativă, iar pe de altă parte să simplifice și să completeze textele de lege în vederea clarificării înțelesului acestora.

F. Eliminarea textului unor articole care nu mai sunt de actualitate

Propunerea legislativă propune eliminarea adaosului, pentru asigurarea adaptării legii la practica bancară curentă, precum și eliminarea textelor de lege privind copiile instrumentelor de debit, în contextul standardizării formularelor de instrumente de debit și a înserierii acestora.

III. IMPACTUL SOCIO-ECONOMIC AL PREZENTULUI ACT NORMATIV

A. Impactul asupra mediului de afaceri

Va avea impact pozitiv asupra mediului concurențial din sectorul bancar, prin prisma **digitalizării parțiale** a procesului de încasare a instrumentelor de debit de către posesor către banca sa, prin utilizarea canalelor electronice securizate și prin redefinirea și reformularea unor elemente obligatorii, în raport cu funcțiunile și modul de organizare actuale ale instituțiilor de credit, precum și prin transpunerea practicilor actuale în materie de plăți și pe fondul dezvoltării comunicațiilor electronice în relațiile de plată.

Totodată, modificările propuse au implicații pozitive și din perspectiva clientului beneficiar eligibil, pe de o parte fiind redus în mod semnificativ timpul și costurile asociate deplasării la instituția de credit pentru prezentarea în original a instrumentelor de debit, iar pe de altă parte fiind

astfel asigurată o mai mare mobilitate, acces facil, transparență, siguranță și securitate în cadrul procedurilor de lucru.

Din perspectiva instituțiilor de credit, modificările legislative propuse vor asigura o reducere a costurilor generate de primirea în agenție a instrumentelor de debit, automatizarea proceselor și optimizarea fluxurilor de lucru, precum și oferirea unei alternative de procesare moderne pentru clienții selectați prin aplicarea unor criterii de eligibilitate.

B. Impactul social asupra grupurilor-țintă demografice și sociale afectate

Grupurile asupra cărora propunerea legislativă produce efecte sunt constituite din instituțiile de credit și clienții acestora, persoane fizice sau juridice, care utilizează cambiiile și/sau biletele la ordin ca instrumente de plată.

IV. Aspecte de tehnică normativă

Sub aspectul tehnicii normative, inițiatorii utilizează evenimentul legislativ constând în modificarea și completarea unei legi în vigoare, respectiv Legea 59/1934 asupra cambiei și biletului la ordin.

Față de cele prezentate, supunem Parlamentului spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin.

Inițiatori:

Gabriel ANDRONACHE, deputat PNL

Iulia SCÂNTEI, senator PNL

Ioan CUPȘA, deputat PNL

HALICI NIEUȘOR

*Alina - Broc
USMP LA 19/04*

STANCU IONEL

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative privind

Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
	MURARU IULIAN-ALEXANDRU	PNL	
	BILCĂ SERGIU	PNL	
	KISS JÁNOS	PNL	
	DUMITRU FLORIAN EMIL	PNL	
	AVRAMESCU GABRIEL	PNL	
	SĂRMĂȘ SABIN	PNL	
	BOTA CĂLIN IOAN	PNL	
	MURAR OLIVIA DIANA	PNL	
	BURDUA EBASTIAN	PNL	
	Iulian Bogdan	PNL	
	MOISIN RADU-ARON	PNL	
	BURCIU CROȘTICA	PNL	
	NĂCUTĂ SORIN	PNL	
	CRUSOVEANU MARICĂ	PNL	
	STĂNESCU VERĂTA	PNL	
	MARȘALIC JÁNOS	PNL	
	RUJAN DUMITRU	PNL	
	ȘOȘU AUREL	PNL	

